

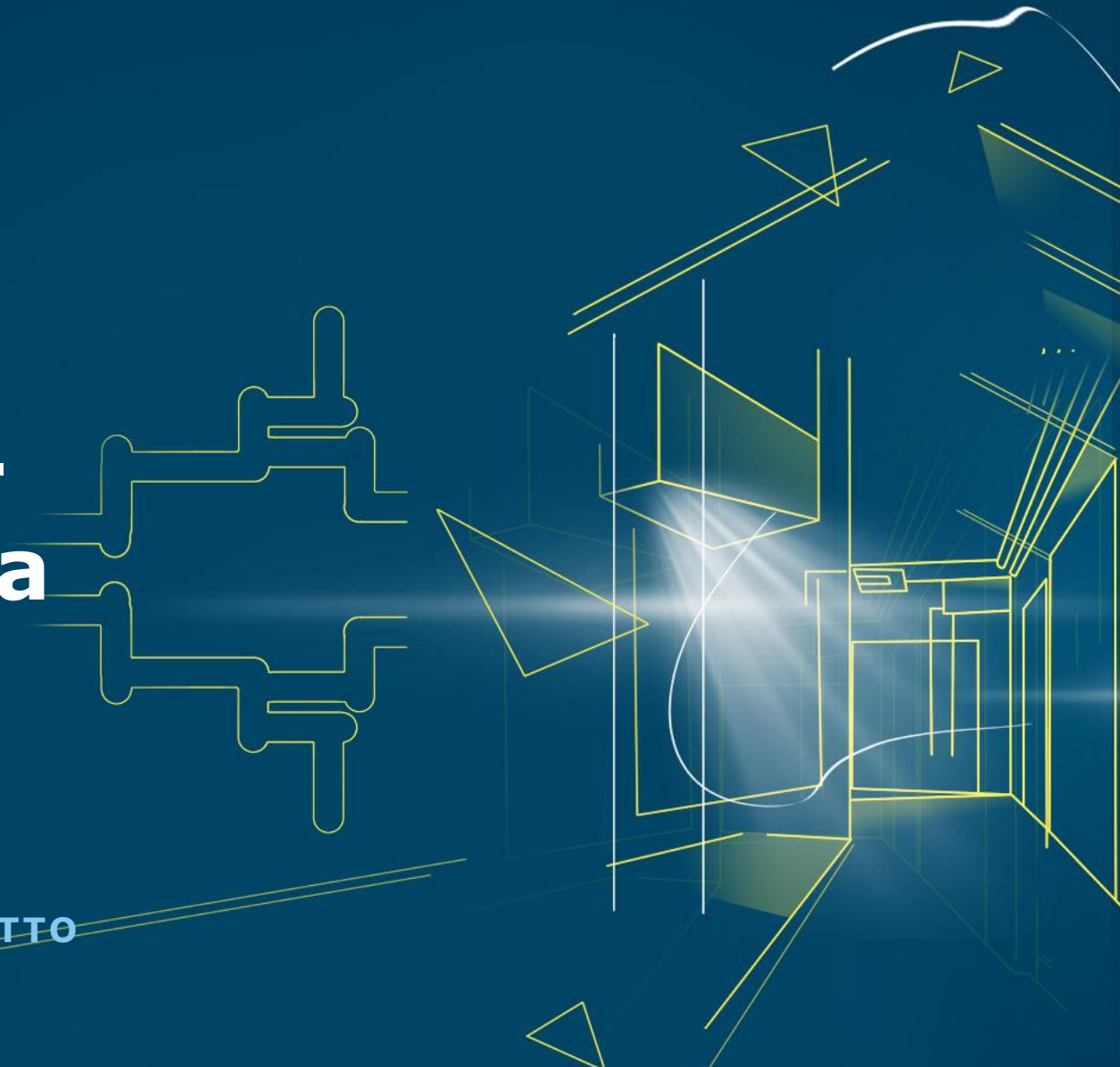
SITOWISE

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen Pohjois- Pohjanmaan kunnissa

Haastatteluserveys

PILVI LEHTONEN, SITOWISE

OLLI KIVINIEMI, POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Selvityksen toteuttaminen

**”Hyvä asia, että tätä kartoitetaan.
Arvokasta työtä, sille iso peukku.”**

TAVOITE

Selvittää miten kävelyä ja pyöräilyä nykyisin edistetään Pohjois-Pohjanmaan kunnissa, millaisia haasteita kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyy sekä miten kuntia voitaisiin tukea kävelyn ja pyöräilyn edistämisessä.

- Haastattelut toteutettiin aikavälillä 26.3.-11.5.2021.
- Haastatteluilla tavoitettiin kaikki Pohjois-Pohjanmaan 30 kuntaa.
- Haastateltavia oli yhteensä 62 henkilöä, yleisimmin haastatteluun osallistui kunnasta 1-3 henkilöä.
 - Haastateltavat edustivat useimmiten teknistä toimea, sivistystoimea ja vapaa-aikatoimea.

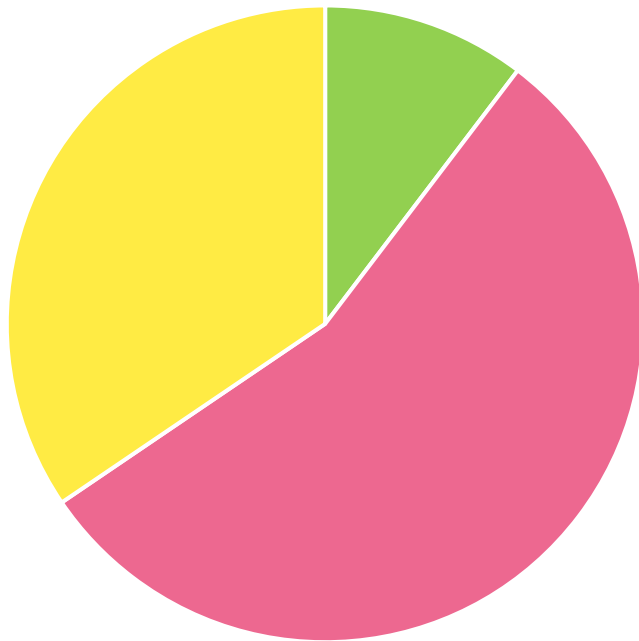
Yhteenveto

- Kävelyä ja pyöräilyä pitäisi ajatella laajemmin kuin pelkkänä liikenteen kulikutapana: kunnissa sen edistäminen liittyy tiiviisti myös vapaa-ajan liikkumiseen. Lisäksi liikkuva elämäntapa edistää kävelyn ja pyöräilyn valintaa myös liikennemuotona.
- Yleisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen suhtauduttiin todella positiivisesti. Haastattelu herätteli monet vastaajat miettimään asioita ja tunnistamaan kehittämistarpeita. Myös tiedon keräämistä pidettiin hyvänä.

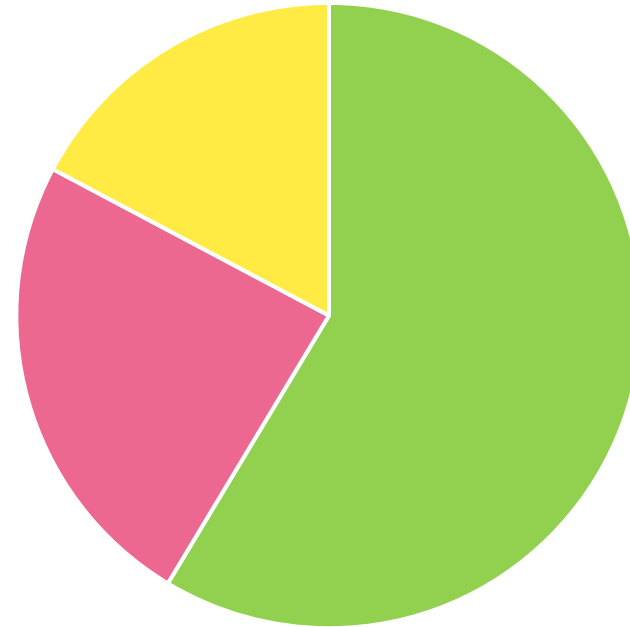
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ylätasolla

Onko kävelyn ja pyöräilyn edistäminen organisoitu kunnassa?

■ Kyllä ■ Ei ■ Jollain tavoin

Onko kunnalla pysyviä toimintamalleja kestävän liikkumisen edistämiseen?

■ Kyllä ■ Ei ■ Ei, mutta liikenneturvallisuudelle on

Millä tavoin kävelyä ja pyöräilyä nykyisin edistetään kunnassa?

- Järjestetään tapahtumia
 - Postilaatikkopyöräily
 - Hyvinvointi- ja liikuntatempaukset
 - Sähköavusteisten pyörien kokeilutilaisuus, pyöränhuoltotilaisuuksia
- Arkityötä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa
 - Retkiä ja saattoliikenteen vähentämistä,
 - Pyörällä kouluun –päivä,
 - Liikkuva koulu –hanke,
 - UNICEF-kävelykampanjat
- Liikuntaneuvoja markkinoi kävelyä ja pyöräilyä asiakkailleen
- Yleistä markkinointia liittyen reitistöihin, liikuntamahdollisuuksiin, retkipaikkoihin.

”Sosiaalisen median ja tapahtumien kautta voitaisiin aktivointia tehdä enemmänkin. Yksilön vastuulla on oma toiminta, mutta voisi kannustaa siihen, ettei kaikkia matkoja tarvitse tehdä autolla.”

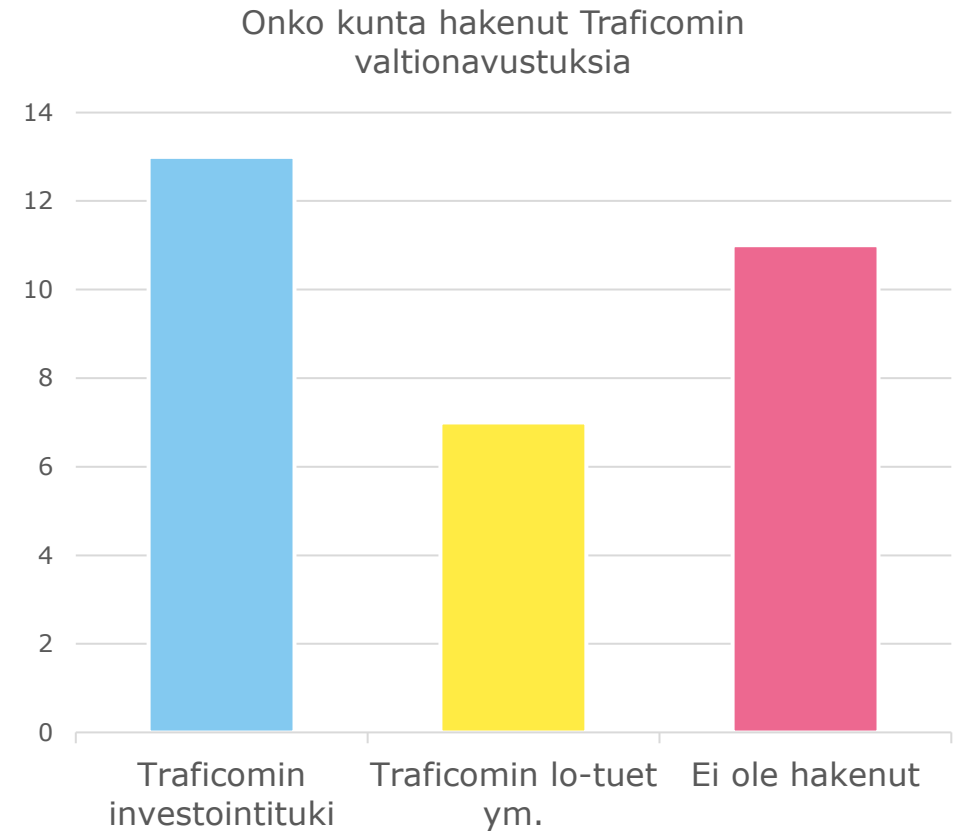
- Kuntalaisten lainattavissa on erilaisia pyöriä
- Pyörän huoltopisteet kunnantalolla ja luontokeskuksella.
- Seurojen järjestämät retket ja tapahtumat
- Iäkkäiden liikkumisen edistäminen
 - Voimaa vanhuuteen –hanke,
 - Ulkoiluystäväksi iäkkäälle –toimintamalli ja
 - eläkeläisjärjestön Käskynkkä-rinki,
 - Vie vanhus ulos -kampanja.
- Jalankulku- ja pyöräilyverkoston sekä maastopyöräilyreittien kehittäminen

Traficomien valtionavustusten hakeminen

”Pyritään hakemaan valtionavustuksia, sillä se auttaa ylläpitämään brändiä pyöräilykuntana.”

Valtionavustuksen hakemiseen liittyvät haasteet:

- Ei ole resursseja tehdä hakemusta ja/tai toteuttaa hanketta ja siihen liittyvää raportointia
- Investointitukea ei saa maanteiden varrella oleville jkpp-väylille
- Valtionavustusten hakuaikataulu on haastava
- Hakemuksessa kysytään tietoja, joita kunnalla ei ole (esim. päästövaikutukset, liikkujamäärät, edistämishjelma)
- Tuntuu, että avustukset myönnetään lähinnä isoihin kaupunkeihin ja että kriteerit on speksattu suurempiin kaupunkeihin.
- Isommilla kaupungeilla on enemmän resursseja suunnitteluttaa innovatiivisia malleja, jotka kelpaavat rahoituskanaville. Pienten kuntien ”karvalakkimallit” eivät saa rahoitusta

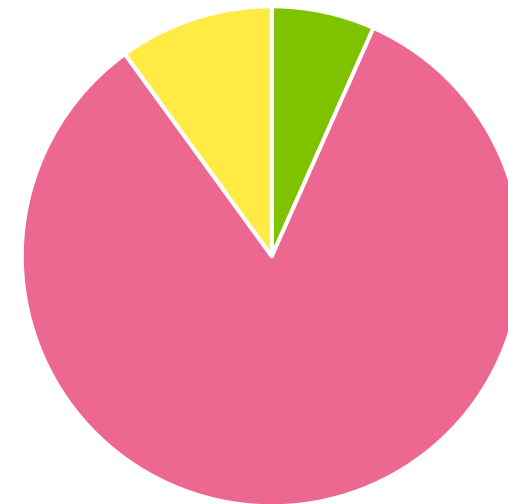

Liikkumisen ohjauksen kehittämissuunnitelmat (viestintä ja kampanjat)

Nostoja vastauksista:

- Ei ole tehty, mutta olisiko syytä tehdä?
- Tämä olisi kehittämiskohde. Hyvinvointiosaston palvelusihteerillä ja viestinnän asiantuntijalla omat vuosikellonsa.
- Liikenneturvallisuustoimijatyön kautta tulee kampanjoita, viestintää sekä hyviä malleja ja ohjeistuksia.
- Ei ole tehty, mutta tällainen olisi hyvä kokonaisuus liittää kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatimiseen.
- On tehty Liikkuva kunta -ohjelmaan liittyen: suunnitelma ja toimenpiteet jaettu yksiköille. Kävely ja pyöräily on osana muuta liikkumista.

Onko kunnassa tehty kehittämissuunnitelmaa tai vuosikelloa?

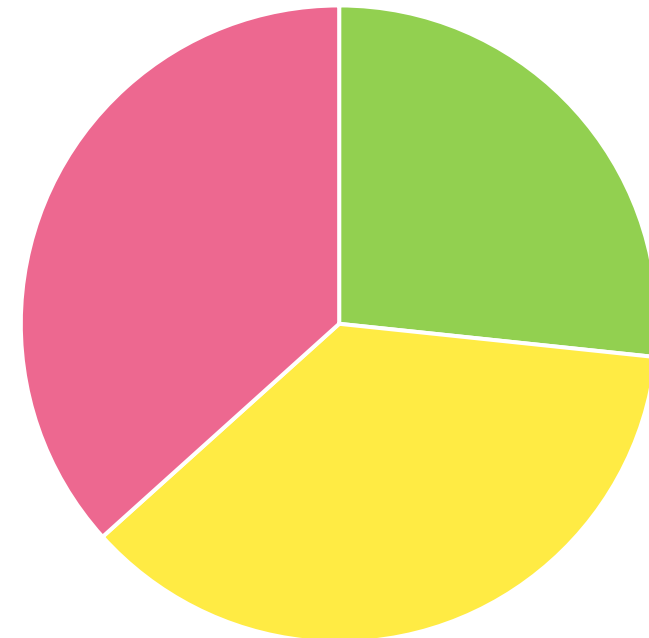
- Kyllä/tekeillä
- Ei
- Ei, mutta käsitellään jonkin muun yhteydessä jollain tasolla

Millä tavoin kunta työnantajana edistää työntekijöiden kestäväää liikkumista?

”Lainattavaa autoa ei ole, joten teknisen työntekijät joutuvat tulemaan omalla autollaan töihin, koska saattavat tarvita sitä työpäivän aikana.”

- Kampanjoita ja etuuksia, esim: alennuksia nastarenkaista, apua liukuesteiden hankintaan, jaetaan hiekoitussepeleitä kaupungin työntekijöille esim. oman pihan hiekoitukseen.
- Työajasta 1h/vk saa käyttää liikuntaan
- Kehityskeskusteluja toteutetaan kävelykokouksina
- Kannustetaan aktiivisesti liikkumaan työpaikkaruokailuun kävellen.
- Työsuhdepyörien hankinta
- Työpisteillä käytettävissä työasiointipyörät ja yhteiskäyttöiset (sähkö)autot.
- Liikuntakampanjat, Pyörällä töihin –päivä, Kilometrikisa
- Hyvät sosiaalitulat ja pyöräpysäköintimahdollisuudet.

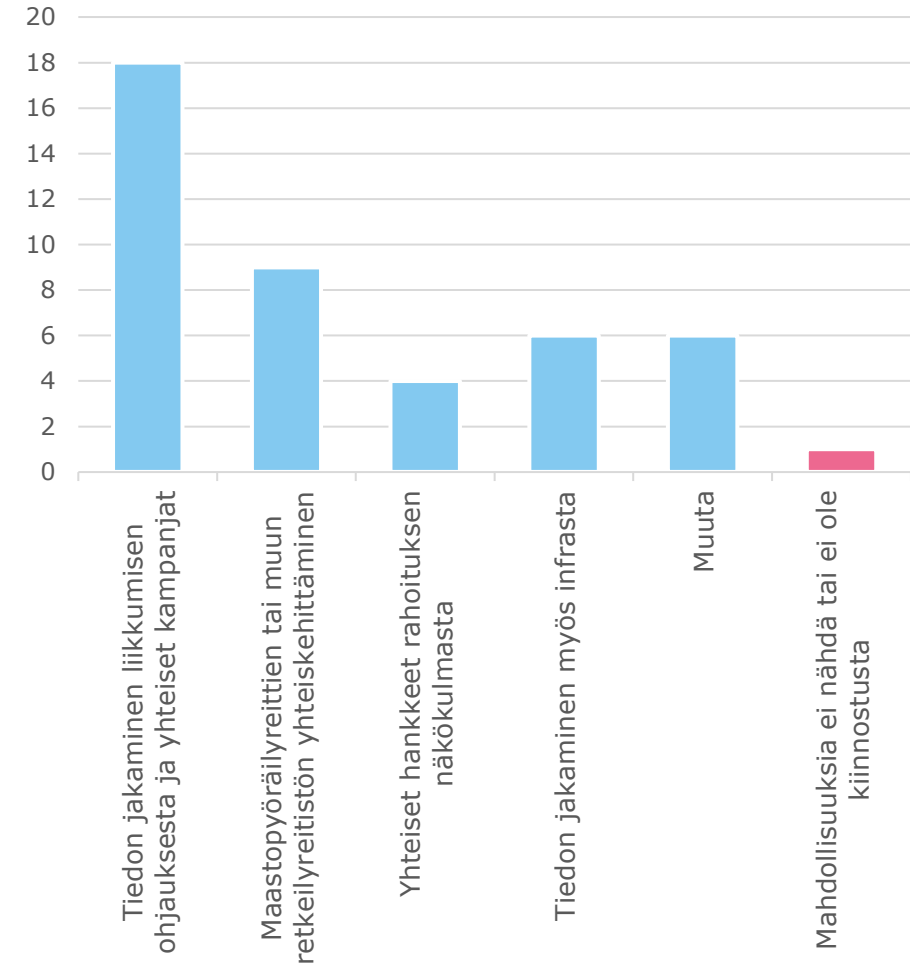
Edistääkö kunta työnantajana työntekijöiden kestäväää liikkumista?

■ Kyllä ■ Jossain määrin ■ Ei / ei juurikaan

Toiveet ja tarpeet yhteistyölle

- Yhteiset tapahtumat ja kampanjat.
- Tiedon välittäminen: "parastetaan" naapurikunnilta ideoita.
- Mahdollisimman valmiiksi pureskellut kampanjat, tapahtumaideat ja viestintämateriaalit.
- Maastopyöräilyreitistöjen kehittäminen kuntarajojen yli.
- Yhteistyö vapaa-ajan ja matkailun pyöräreittien kehittämisessä.
- Yhteishankkeet valtionavustushakuihin.

Lisätiedot:

Pilvi Lehtonen

pilvi.lehtonen@sitowise.com

040 193 56 40

SITOWISE.COM – THE SMART CITY COMPANY

SITOWISE